

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Μαρούσι, 28-4-2025

Αρ. Πρωτ. 45446/ΥΣ

Ταχ. Δ/ση : Α. Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 151 80 ΜΑΡΟΥΣΙ
E-mail : gnk2@minedu.gov.gr
Τηλέφωνο : 210 3443137
ΔΒ

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ.: 1. Υπουργείο
- Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
2. Βουλευτή κ.
- Μιχαήλ Χουρδάκη
(Δια της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση με αρ. πρωτ. 4449/2-4-2025»

Σε απάντηση του ανωτέρω Μέσου Κοινοβουλευτικού Ελέγχου, κάνουμε γνωστά τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν.1566/1985 (Α' 167) τα αναλυτικά προγράμματα σπουδών, τα διδακτικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα αποτελούν βασικούς συντελεστές για την επίτευξη των σκοπών της Π/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης. Βάσει των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.3966/2011 (Α' 118) «Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις», όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 91 του ν.4763/2020 (Α' 254), το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (Ι.Ε.Π.) «είναι ο επιτελικός επιστημονικός και ερευνητικός φορέας που υποστηρίζει το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων και τους εποπτευόμενους φορείς του σε θέματα που αφορούν στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τη μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τη μεταλυκειακή εκπαίδευση, την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, της μαθητικής διαρροής και της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, με στόχο τη διασφάλιση του δικαιώματος όλων των παιδιών στην εκπαίδευση. Συνδράμει το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων σε θέματα αποτίμησης του εκπαιδευτικού έργου και αξιολόγησης σχολικών μονάδων και εκπαιδευτικών κατά τις κείμενες διατάξεις. Για κάθε συναφή πρωτοβουλία ή δράση υπηρεσιών του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ή εποπτευόμενων φορέων του απαιτείται συνεργασία με το Ι.Ε.Π.». Για την εκπλήρωση των σκοπών του, που συνίστανται στην επιστημονική έρευνα και τη διαρκή επιστημονική και τεχνική υποστήριξη του σχεδιασμού και της εφαρμογής της εκπαιδευτικής πολιτικής, το Ι.Ε.Π. γνωμοδοτεί ύστερα από σχετικό ερώτημα του/της Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού ή εισηγείται αυτεπαγγέλτως προς τον/την Υπουργό Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, μεταξύ άλλων, για θέματα σχετικά με τη διαμόρφωση, τον διαρκή εκσυγχρονισμό και τη

βέλτιστη εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής σε όλους τους τύπους των σχολικών μονάδων, τα προγράμματα σπουδών της Π/θμιας και Δ/θμιας εκπαίδευσης, τα σχολικά βιβλία και τα λοιπά διδακτικά μέσα, την αντιμετώπιση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων, τη σχολική ζωή για την οποία γνωμοδοτεί ή εισηγείται σχετικά με τρόπους βελτίωσής της (παρ. 2 και 3 του άρθρου 2 του ν.3966/2011).

Το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Ημερήσιου Γυμνασίου καθορίζεται με τη με αρ. πρωτ. 94207/Δ2/29-07-2021 Υ.Α. (Β΄ 3791), ενώ των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Εσπερινού Γυμνασίου καθορίζεται με τη με αρ. πρωτ. 94214/Δ2/29-07-2021 Υ.Α. (Β΄ 3791). Επιπροσθέτως, το Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Ημερήσιου Γενικού Λυκείου καθορίζεται με τη με αρ. πρωτ. 102977/Δ2/18-09-2023 Υ.Α. (Β΄ 5617), ενώ των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Εσπερινού Γενικού Λυκείου καθορίζεται με τη με αρ. πρωτ. 102981/Δ2/18-09-2023 Υ.Α. (Β΄ 5616).

Οι μαθητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης διδάσκονται θέματα σχετικά με τα εργασιακά δικαιώματα μέσα από την ύλη του μαθήματος Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή Γ΄ Γυμνασίου, κεφάλαιο 12: « Δικαιώματα και Υποχρεώσεις».

Το Διδακτικό Αντικείμενο/Μάθημα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» εντάχθηκε στο Ωρολόγιο Πρόγραμμα των μαθημάτων των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων του Ημερήσιου Γυμνασίου με την υπό στοιχεία 94207/Δ2/29-07-2021 Υ.Α. (Β΄ 3791) και του Εσπερινού Γυμνασίου με την υπό στοιχεία 94214/Δ2/29-07-2021 Υ.Α. (Β΄ 3791). Σύμφωνα με την υπό στοιχεία 94236/ΓΔ4/29-07-2021 Υ.Α. (Β΄ 3567) με θέμα: «Πλαίσιο Προγράμματος Σπουδών για τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων όλων των τύπων σχολικών μονάδων, Νηπιαγωγείων, Δημοτικών και των Γυμνασίων», σκοπός των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων είναι η ενίσχυση της καλλιέργειας ήπιων δεξιοτήτων, δεξιοτήτων ζωής και δεξιοτήτων τεχνολογίας και επιστήμης στις μαθήτριες και στους μαθητές. Στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων, οι στοχοθετημένες δεξιότητες ομαδοποιούνται και καλλιεργούνται σε τέσσερις κύκλους στοχοθεσίας. Στον κύκλο στοχοθεσίας «Β) Δεξιότητες ζωής» περιλαμβάνονται οι «Β.4. Δεξιότητες επιχειρηματικότητας (Πρωτοβουλία, Οργανωτική ικανότητα, Προγραμματισμός, Παραγωγικότητα, Αποτελεσματικότητα)».

Το πρόγραμμα και το εκπαιδευτικό υλικό των «Εργαστηρίων Δεξιοτήτων» ομαδοποιείται σε τέσσερις (4) Θεματικές Ενότητες. Οι Θεματικές Ενότητες προκύπτουν από τους Παγκόσμιους Δείκτες Αειφόρου Ανάπτυξης (περιβάλλον, ευ ζην, ασφάλεια, κοινωνία των πολιτών, σύγχρονη τεχνολογία και επιχειρηματικότητα) και αφορούν στη θεματολογία που διαμορφώθηκε στην τελική της μορφή από την πιλοτική εφαρμογή των «Εργαστηρίων Δεξιοτήτων» κατά το σχολικό έτος 2020 – 2021. Στην Γ΄ Γυμνασίου οι Θεματικές Ενότητες των εργαστηρίων συνδέονται με τον Σχολικό Επαγγελματικό Προσανατολισμό ως Θεματική Ενότητα «ομπρέλα». Ειδικότερα, στη Θεματική Ενότητα «ΔΗΜΙΟΥΡΓΩ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΩ – Δημιουργική Σκέψη & Πρωτοβουλία» περιλαμβάνεται η «Επιχειρηματικότητα- Αγωγή Σταδιοδρομίας- Γνωριμία με επαγγέλματα».

Από το σχολικό έτος 2024-2025 εφαρμόζεται σε όλες τις τάξεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) «Δράσεις Ενεργού Πολίτη». Σύμφωνα με την υπό στοιχεία 130372/ΓΔ4/01-11-2024 Υ.Α. με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών “Δράσεις Ενεργού Πολίτη” του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου» (Β΄ 6048), το ΠΣ ενσωματώνει τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) όπως θεσπίστηκαν από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) το 2015, καλλιεργεί στους μαθητές και τις μαθήτριες τις δεξιότητες και παρέχει τη δυνατότητα να αντιμετωπίζουν, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με την «Αξιοπρεπή Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη» και με «Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές».

Συνακόλουθα, ως προς τα προγράμματα σπουδών των Επαγγελματικών Λυκείων το ζήτημα των εργασιακών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αντιμετωπίζεται ως εξής:

Στην Α΄ τάξη ΕΠΑ.Λ. (Ημερήσιου και Εσπερινού), σύμφωνα με τις υπ΄ αριθ. πρωτ. Φ2/92271/Δ4/05-06-2018 (Β΄ 2187) και Φ2/107972/Δ4/28-06-2018 (Β΄ 2636) Υπουργικές Αποφάσεις, αντίστοιχα, διδάσκεται το μάθημα «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων» (ΖΔΔ) (3 ώρες/εβδομάδα για την Α΄ τάξη Ημερήσιου ΕΠΑ.Λ. και 2 ώρες/εβδομάδα για την Α΄ τάξη Εσπερινού ΕΠΑ.Λ.). Ιδέες για δραστηριότητες μπορούν να αντληθούν από την ιστοσελίδα του Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ), στην οποία έχουν καταχωριστεί προτάσεις για το συγκεκριμένο μάθημα. Ενδεικτικά αναφέρεται η πρόταση «Δικαιώματα ανθρώπου παιδιού» στο πλαίσιο της οποίας οι μαθητές/τριες μπορούν να συζητήσουν γενικά τα δικαιώματα αλλά και τις υποχρεώσεις των ανήλικων παιδιών σε πολλές εκφάνσεις της ζωής τους και ειδικότερα σ΄ ένα εργασιακό περιβάλλον.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την υπ΄ αριθ. πρωτ. Φ2/92271/Δ4/05-06-2018 (Β΄ 2187) Υπουργική Απόφαση, στην Α΄ τάξη Ημερήσιου ΕΠΑ.Λ. διδάσκεται, από το σχ. έτος 2017-18, το, κοινό για όλους/ες τους/τις μαθητές/τριες, μάθημα Προσανατολισμού «Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Ασφάλεια και Υγεία στο Χώρο Εργασίας» (2 ώρες/εβδ). (2 ώρες/εβδομάδα). Βασικός σκοπός του μαθήματος είναι να εφοδιάσει τους μαθητές/τριες με τις απαραίτητες πληροφορίες, γνώσεις και δεξιότητες που θα επιτρέψουν τη σταδιακή ένταξη σε μια δυναμικά μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας αλλά και στην ενεργό κοινωνική ζωή.

Όπως αναφέρεται, ειδικότερα, στην υπ΄ αριθ. πρωτ. Φ3/108207/Δ4/20-09-2024 εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. με την οποία καθορίστηκαν η Ύλη και Οδηγίες διδασκαλίας των μαθημάτων Προσανατολισμού της Α΄ τάξης ΕΠΑ.Λ. σχ. έτους 2024-2025, στη διδασκαλία του μαθήματος στην Α΄ τάξη αξιοποιείται το εγχειρίδιο «ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ Σχεδιάζω το μέλλον μου, Α΄ ΕΠΑ.Λ.». Στο 4ο κεφάλαιο του εγχειριδίου με τίτλο «ΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ» αναλύονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την ανάληψη μιας εργασιακής θέσης. Με αφετηρία την ανάλυση αυτή, οι μαθητές/τριες μπορούν να συζητήσουν τη σημασία των δικαιωμάτων που απολαμβάνουν αλλά και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν, οι ανήλικοι εργαζόμενοι, στην διεκπεραίωση της εργασίας τους αλλά και στην μελλοντική επαγγελματική τους ανέλιξη. Συμπληρωματικά με το ανωτέρω εγχειρίδιο αξιοποιούνται και οδηγίες, σχετική δικτυογραφία, ιστοσελίδες και υποστηρικτικό υλικό για την κάλυψη ειδικότερων θεματικών που σχετίζονται με την ασφάλεια και την υγεία στους χώρους εργασίας, την έννοια και τους τρόπους πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου, τα εργατικά ατυχήματα και τις επαγγελματικές ασθένειες, τις υποχρεώσεις Εργαζομένων-Εργοδοτών και Πολιτείας για τη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, κλπ.

Παράλληλα στην Α΄ τάξη Ημερήσιου, Εσπερινού και Πρότυπου ΕΠΑ.Λ., βάσει των υπ΄ αριθ. Φ2/92271/Δ4/05-06-2018 (Β΄ 2187), Φ2/107972/Δ4/28-06-2018 (Β΄ 2636) και Φ9/90217/Δ4/23-07-2021 (Β΄ 3470) Υπουργικών Αποφάσεων, αντίστοιχα, διδάσκεται το μάθημα «Πολιτική Παιδεία» (2 ώρες/εβδομάδα για την Α΄ τάξη Ημερήσιου ΕΠΑ.Λ., 1 ώρα/εβδομάδα για την Α΄ τάξη Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. και 2 ώρες/εβδομάδα για την Α΄ τάξη Π.ΕΠΑ.Λ.). Όπως αναφέρεται στην υπ΄ αριθ. πρωτ. Φ3/108226/Δ4/20-09-2024 εγκύκλιο του Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. με θέμα «Ύλη και Οδηγίες για τη διδασκαλία των μαθημάτων Γενικής Παιδείας των Α΄, Β΄ και Γ΄ τάξεων Ημερήσιων, Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. και Πρότυπων ΕΠΑ.Λ. σχ. έτους 2024-2025», στη διδασκαλία του μαθήματος στην Α΄ τάξη αξιοποιείται το εγχειρίδιο «Πολιτική Παιδεία Α΄ Γενικού Λυκείου και ΕΠΑ.Λ.». Στο κεφάλαιο 7 του εγχειριδίου με τίτλο «Ο ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΗΣ» και συγκεκριμένα στην παράγραφο 7.7 «Κοινωνική ευαισθησία» αναλύονται τα δικαιώματα του παιδιού (Α΄ μέρος) και τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία (Β΄ μέρος). Στο πλαίσιο αυτό μπορούν να συζητηθούν και τα δικαιώματα των ανήλικων παιδιών, με ή χωρίς αναπηρία, μέσα σ΄ ένα εργασιακό περιβάλλον. Είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί ότι κάθε παιδί δικαιούται τον σεβασμό και την υποστήριξη από τους μεγαλύτερους, με τρόπο ώστε να απολαμβάνει την ελεύθερη και απρόσκοπτη ανάπτυξη του νου και της προσωπικότητάς του σε οποιοδήποτε περιβάλλον και αν βρεθεί, ακόμα και σε ένα εργασιακό. Επιπλέον στην παράγραφο 8.2. «Κριτήρια λήψης ορθών αποφάσεων» του κεφαλαίου 8 «Η ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ» και

συγκεκριμένα στην υποπαρ. 8.2.3. «Ο σεβασμός των δικαιωμάτων των άλλων», τονίζεται η αξία του σεβασμού των δικαιωμάτων των άλλων. Η συζήτηση στην τάξη μπορεί να επεκταθεί και στα δικαιώματα των ανήλικων εργαζόμενων παιδιών, με τρόπο ώστε να αναδεικνύεται η μεγάλη τους σημασία για μια αξιοπρεπή διαβίωση, χωρίς εκμετάλλευση και με ελεύθερη ανάπτυξη των δυνατοτήτων των παιδιών.

Επιπλέον, στο με αριθμ. πρωτ. 5973/15-4-2025 έγγραφο του ΙΕΠ, αναφέρεται ότι: «(...) τα θέματα που αφορούν στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργαζομένων εντοπίζονται σε ποικίλα γνωστικά αντικείμενα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (γενικής και επαγγελματικής), τόσο στα ισχύοντα, όσο και στα νέα Προγράμματα Σπουδών. Στη δευτεροβάθμια γενική εκπαίδευση (Γυμνάσιο και Γενικό Λύκειο) οι μαθητές/-τριες διδάσκονται αντικείμενα που αποσκοπούν στην απόκτηση επίγνωσης των δικαιωμάτων τους και στην καλλιέργεια στάσεων που κατατείνουν στη διεκδίκησή τους. Ενδεικτικά αναφέρονται τα εξής:

α. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Γ΄ τάξης Γυμνασίου, στο κεφ. 8 με τίτλο τα «Πολιτεύματα και το Σύνταγμα» γίνεται λόγος για το κοινωνικό κράτος (8.4.3), στο κεφ. 6 με τίτλο «Κοινωνικά Προβλήματα» πραγματοποιείται αναφορά στην παιδική εργασία (6.1) και στο κεφ. 12 με τίτλο «Δικαιώματα και Υποχρεώσεις» θίγονται θέματα σχετικά με την υπεράσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων (12.5.2 & 12.5.3). Επίσης, στο πλαίσιο του ίδιου μαθήματος, υπάρχουν αναφορές σε ειδικότερα ζητήματα εργασιακών δικαιωμάτων, όπως η κοινωνική ασφάλιση (12.5.2), η ισότητα των αμοιβών ανάμεσα στα δύο φύλα (12.3) και τα δώρα Χριστουγέννων και Πάσχα (4.2).

β. Στο πλαίσιο του μαθήματος της Πολιτικής Παιδείας της Α΄ τάξης Γενικού και Επαγγελματικού Λυκείου, στο κεφάλαιο 7 με τίτλο «Ο Ελεύθερος Υπεύθυνος και Ενεργός Πολίτης» γίνεται αναφορά στα δικαιώματα του παιδιού (7.7).

2. Γενικότερα θέματα δικαιωμάτων αλλά και ειδικότερα ζητήματα εργασιακών δικαιωμάτων θίγονται στα νέα Προγράμματα Σπουδών για το Γυμνάσιο και το Γενικό Λύκειο.

α. Το καίριο ζήτημα των δικαιωμάτων του παιδιού εντοπίζεται στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Οικιακής Οικονομίας της Α΄ Γυμνασίου (ΦΕΚ Β΄ 2930/03-05-2023), στο θεματικό πεδίο 1 με τίτλο «Βασικές Έννοιες Οικιακής Οικονομίας: Κατανοώντας το Κοινωνικοοικονομικό Περιβάλλον που Ζω». Στο ίδιο Πρόγραμμα Σπουδών ζητήματα εργασιακών δικαιωμάτων παρουσιάζονται και στο θεματικό πεδίο 3.0, με τίτλο «Οικιακή Ευημερία και Ικανότητες» όπου αναφέρονται τα θέματα της παιδικής εργασίας (3.3.3), της πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων (3.5.4) και της χρησιμότητας του θεσμού του γιατρού εργασίας (3.5.1). Τέλος, στο θεματικό πεδίο 2.0 του ίδιου Προγράμματος Σπουδών με τίτλο «Τα Οικονομικά της Οικογένειας και η Συμπεριφορά του Καταναλωτή» υπάρχει μελέτη περίπτωσης σχετική με το ωράριο εργασίας και τον μισθό των εργαζομένων, στο πλαίσιο της οποίας αναδεικνύεται ο ρόλος των εργατικών σωματείων στην προστασία των εργαζομένων (2.5).

β. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του ατόμου αναλύονται και στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής της Γ΄ τάξης Γυμνασίου (ΦΕΚ Β΄ 202/19-01-2023), στο θεματικό πεδίο Β με τίτλο «Το άτομο ως πολίτης», καθώς και στο νέο Πρόγραμμα Σπουδών του ομώνυμου μαθήματος της Α΄ Γενικού Λυκείου (ΦΕΚ Β΄ 139/18-1-2023), στο θεματικό πεδίο 1 με τίτλο «Ελεύθερος, Υπεύθυνος και Ενεργός Πολίτης» (1.2).

3. Κατά τον ίδιο τρόπο, ποικίλες αναφορές σε θέματα που σχετίζονται με τα εργασιακά δικαιώματα του ατόμου εντοπίζονται και στα ισχύοντα βιβλία της επαγγελματικής εκπαίδευσης.

α. Στην Α΄ τάξη ΕΠΑ.Λ. διδάσκεται το μάθημα Σχολικός Επαγγελματικός Προσανατολισμός – Ασφάλεια και Υγεία στο Χώρο Εργασίας (2ω), το οποίο ακολουθεί το

Πρόγραμμα Σπουδών που έχει καθοριστεί στην Υ.Α. Φ2/177558/Δ4 (ΦΕΚ Β΄ 2446/13-11-2015). Στο μάθημα αυτό, σύμφωνα και με τις οδηγίες που έχουν αποσταλεί στις σχολικές μονάδες για το σχολικό έτος 2024-2025, στο Μέρος Α΄ οι μαθητές/-τριες ασχολούνται με το θέμα με τίτλο: «Το εργασιακό περιβάλλον στον 21ο αιώνα» (δραστηριότητα 5η του διδακτικού βιβλίου), ενώ στο Μέρος Β΄ («Ασφάλεια και υγεία στο χώρο εργασίας») διδάσκονται ενότητες σχετικές με θέματα, όπως η ασφάλεια και η υγεία στην εργασία, η έννοια του επαγγελματικού κινδύνου, το σύστημα διαχείρισης ασφάλειας και υγείας σε μια επιχείρηση και οι υποχρεώσεις εργαζομένων – εργοδοτών και Πολιτείας για τη διασφάλιση της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων. Στο Μέρος Β΄, επίσης, υπάρχει η ενότητα «Ειδικά θέματα ασφάλειας και υγείας για τους επιμέρους Τομείς» με αναφορά σε θέματα για καθέναν από τους 9 τομείς των ΕΠΑ.Λ. Στις οδηγίες διδασκαλίας των ΕΠΑ.Λ. επιπλέον, σχετική μνεία σε θέματα εργασιακών δικαιωμάτων γίνεται στα παρακάτω:

- Εγχειρίδιο με τίτλο «Πρόληψη ατυχημάτων επί του πλοίου “εν πλω” και “εν όρμω”», Γεωργίου Δούναβη, εκδόσεις Ιδρύματος Ευγενίδου, 2014, το οποίο δύναται να λειτουργήσει ως υποστηρικτικό υλικό για τους/τις διδάσκοντες/διδάσκουσες εκπαιδευτικούς για θέματα Υγείας και Ασφάλειας του Τομέα Ναυτιλιακών Επαγγελματών.

- Στο νέο Πρότυπο 60364 του ΕΛΟΤ στο οποίο γίνεται αναφορά στα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για τις Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις και στα ειδικά θέματα ασφάλειας και υγείας για τον τομέα Ηλεκτρολογίας, Ηλεκτρονικής και Αυτοματισμού.

β. Στη Β΄ τάξη ΕΠΑ.Λ. στον Τομέα Υγείας - Πρόνοιας - Ευεξίας υπάρχει το μάθημα Εργασιακό Περιβάλλον Τομέα (2ω), στο πλαίσιο του οποίου και ειδικότερα στο «2ο Κεφάλαιο: Ο κόσμος της Αγοράς Εργασίας» παρουσιάζονται θέματα, όπως οι εργασιακές σχέσεις και τα είδη τους, οι μορφές και τα είδη απασχόλησης στην Ελλάδα και την Ευρώπη, η έννοια και ο ρόλος της Κοινωνικής Ασφάλισης – Ασφαλιστικών Ταμείων, η έννοια των επαγγελματικών δικαιωμάτων – υποχρεώσεων και οι σύγχρονες τάσεις στην αγορά εργασίας. Χαρακτηριστικά, στον Πρόλογο του Βιβλίου (Εργατικό Δίκαιο, Β΄ Μέρος) αναφέρεται: «Θα τους βοηθήσει (τους/τις μαθητές/τριες) επίσης στη συνειδητή άσκηση των δικαιωμάτων και στην υπεύθυνη ανάληψη των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τη σχέση εργασίας, με απώτερο σκοπό τη διασφάλιση της εργασιακής ειρήνης και της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας».

γ. Επίσης στη Β΄ τάξη ΕΠΑ.Λ στον Τομέα Διοίκηση και Οικονομία διδάσκεται το μάθημα Στοιχεία Δικαίου (Αστικό-Εργατικό -Εμπορικό-Τουριστικό) (4ω).

δ. Τέλος, σύμφωνα με την υπ’ αριθ. Φ9/90217/Δ4 (ΦΕΚ Β΄ 3470/29-07-2021) Υ.Α. με τίτλο «Ωρολόγιο Πρόγραμμα των Μαθημάτων Γενικής Παιδείας και των Μαθημάτων Επαγγελματικής Κατεύθυνσης Προσανατολιστικού Χαρακτήρα της Α΄ Τάξης των Πρότυπων Επαγγελματικών Λυκείων (Π.ΕΠΑ.Λ.)», στα Π.ΕΠΑ.Λ. υπάρχουν τα μαθήματα επαγγελματικής κατεύθυνσης προσανατολιστικού χαρακτήρα στα οποία αντιπροσωπεύεται ένα μεγάλο μέρος των οικονομικών δραστηριοτήτων της οικονομίας μέσα από τη διδασκαλία έξι (6) μαθημάτων με τις σχετικές ενότητες. Μία ενότητα, με τίτλο «Ασφάλεια και Υγεία στον χώρο εργασίας», διατρέχει οριζόντια τις ενότητες των μαθημάτων επαγγελματικής κατεύθυνσης προσανατολιστικού χαρακτήρα, αφού για κάθε επαγγελματικό περιβάλλον οι απαιτήσεις σε μέτρα και προδιαγραφές ασφαλείας είναι διαφορετικές. Στην οριζόντια αυτή ενότητα και έπειτα από την ολοκλήρωσή της, οι μαθητές και οι μαθήτριες αναμένεται να:

- αντιλαμβάνονται τους κινδύνους που εγκυμονούν στο εργασιακό περιβάλλον
- περιγράφουν τις βασικές έννοιες και αρχές για την Υγιεινή και Ασφάλεια της εργασίας
- γνωρίζουν τις βασικές υποχρεώσεις τόσο του εργοδότη, όσο και του εργαζόμενου για τη διασφάλιση της υγιεινής και ασφάλειας στον εργασιακό χώρο
- μαθαίνουν να αξιολογούν και να αναγνωρίζουν πιθανές πηγές κινδύνου (πιθανότητα, συχνότητα των κινδύνων ατυχημάτων κατά την εργασία)

- μαθαίνουν να προτείνουν λήψη μέτρων ελέγχου και ασφαλείας για τη μείωση της επικινδυνότητας στον εργασιακό χώρο
- μαθαίνουν να χρησιμοποιούν σωστά τα ΜΑΠ (Μέσα Ατομικής Προστασίας).».

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Εσωτερική Διανομή

- 1.Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακού Γραμματέα